

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Dr. Enea Popa

Redacția: Str. Petru Maior No. 7.
Administrația: Str. Gh. Coșbuc, 34.

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 5, 15 și 25 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe anul întreg 120 Lei
Pe jumătate an 60 Lei
Pe trei luni 30 Lei

MANIFEST.

Frați săteni!

Partidul național-țărănesc s'a zămislit, în cele mai grele vremi, din suferințe și dureri, iar nu din belșug și bucurie. Din clipa zămisirii, s'au înșiruit sub steagul său țărani și domni deopotrivă, începând o luptă dârză și îndrăzneată pentru binele și fericirea neamului și a țării. Luptătorii neînfricați ai acestui steag au înfundat închisorile, au răbdat batjocuri și surghiun, au stropit pământul țării cu sudori și lacrimi, și au îngrășat glia pământului cu sângele lor scump, sfărâmând cătușele grele și rușinoase de pe trupul neamului nostru.

Din durerile, lacrimile și sângele luptătorilor partidului nostru a răsărit ziua sfântă a izbăvirii. Lupta nu s'a putut opri aici. Glasul jertfelor ne îndemna să lucrăm mai departe pentru întărirea și înflorirea țării și a neamului.

Atunci, conducătorii partidului nostru, călăuziți în lupta lor de binele de obște, au zis: „Veniți toți cei buni și iscușiți din cuprinsul țării românești să ne dăm mâna ca niște frați adevărați și cu toții împreună să cârmuim această țară. Veniți toți cei buni și cu suflete curate să ne strângem rândurile ca să croim temelia sănătoasă și puternică a țării, făurind legi bune și drepte și îngrijindu-ne de slujbași înțelepți și cinstiți.“

Dar vai, glasul nostru isvorit din inimi curate și drepte, n'a aflat răsunet în sufletele conducătorilor partidului liberal, cari erau ademiniți mai mult de mărirea deșarte și strălucirea aurului decât de binele obștei.

Ei, voind să pună stăpânire asupra țării ca asupra unei moșii, bună de stors, au luat singuri, în mâini, cârma țării, cercând ca pe toate căile, să-o poată ținea în mâinile lor lacome și dornice de îmbogățire.

„Băgați de seamă, — ziceau conducătorii partidului național-țărănesc — că această țară s'a clădit pe trupurile sfârticate ale eroilor neamului nostru, cari s'au jertfit în toate vremile, pentru binele și fericirea țării și a neamului; băgați de seamă că prin cârmuirea voastră lacomă vă bateți joc de fiii și nepoții eroilor morți pentru țară, vă bateți joc de țărâtime, care cu sudorile feții sale a lucrat ogoarele pământului și cu sângele său cald a făurit țara noastră și i-a apărat granițele. Băgați de seamă că prin legile, făcute în pripă și fără tragere de inimă, duceți țara și neamul la prăpăd și ruină.“

Dar nici de astă dată mărirea deșartă și sunetul diavolesc al bogățiilor trecătoare nu i-a lăsat să dea ascultare vorbelor noastre. Și spusele noastre începură a se adevăra. Din an în an, treburile țării merg tot mai rău și mai rău. Politica economică greșită a guvernelor, cari au închis granițele și au pus vămi mari pe bucate, vite scl., începură a slei puterile de viață ale țării. Bietul țaran, cu sufletul îndurerat, privi cum se prăpădește, zi cu zi și clipă cu clipă, agoniseala, ce biata și-a putut-o câștiga până acum; bietul plugar era nevoit să vadă cu ochii înlacrimați cum fuge din casă bunăstarea și fericirea și se așează, în schimb, sărăcia și amarul.

Cârmuitorii fără de suflet de până acum ai țării au făcut ca locuitorii cinstiți și cuminți ai satelor noastre să lucreze din greu pe ogoarele lor, fără să-și poată agonisi pâinea cea de toate zilele; cârmuitorii țării de până acum au făcut să scadă din an în an veniturile locuitorilor, măbind tot mereu birurile și sarcinile de tot soiul.

Plugarii, slujbașii de stat, meșteșugarii, comercianții, cu toții se plâng că merg prost lucrurile în țară, că de abia își pot duce sărăcia de pe o zi pe alta. Dela un colț al țării până la celalalt nu auzi decât glasuri de jelanie și durere; nu vezi decât fețe posomorite și

necăjite. Toți sunt îngroziți de greutatea, cu cari îl așteaptă ziua de mâine; toți sunt îngroziți de viitorul, pe care îl șes cârmuitorii acestei țări.

O clipă, s'a strecurat bucuria și fericirea în sufletele locuitorilor acestei țări, când s'a lăsat vestea că cârmuirea acestei țări este luată de un guvern, alcătuit din oamenii tuturor partidelor, cari aveau de gând să facă alegeri libere și să dea frâu liber alegătorilor ca să arate că pe cine vreau să pună în fruntea țării.

Liberalii însă s'au îngrozit de alegeri libere căci se temeau că alegătorii vor zice respicat, prin votul lor: „Dați-vă la o parte, vechi cârmuitori, îmbătrâniți în rele, cari v'ați bătut destul joc de țară și de noi și lăsați să ajungă în frunte oamenii noștri, cei cu tragere de inimă față de toți locuitorii acestei țări“.

Au făcut tot ce le-a stat în putință și au răsturnat acest guvern, luând iarăși cârma țării guvernul Brăteanu.

Toată lumea cunoaște acest guvern, care știm că, cu toate mijloacele cearcă, să se poată ținea la putere. Partidul național-țărănesc, dându-și seama că de partea sa este dreptatea și mulțimea nesfârșită a țărănilor, a hotărât să plece din nou la luptă, bineștiind că adevărul totdeauna va ieși biruitor.

Partidul național luptă: să se facă legi drepte și bune; ca aceste legi să fie puse în aplicare de slujbași înțelepți și cinstiți; dreptatea să fie deopotrivă și pentru cei mari și tari ca și pentru cei mici și slabi; să se împartă birurile și sarcinile asupra tuturor cetățenilor după putință și averea fiecăruia; birurile și banii plătiți de locuitorii țării să ajungă în lada țării și să se poarte toate greutatea țării, iar să nu ajungă în buzunarul oamenilor lacomi și fără suflet; să se mai ștergă din cele vămi, cari nimicesc prețul bucatelor și a vitelor; să sdrob îmbălaurul cu șapte capete, partidul liberal, care suge toată mazăga acestei țări.

Frați țărani!

Vă rugăm să stați strânși în jurul steagului partidului național-țărănesc ca să ne ajungem ținta: fericirea și bunăstarea țării și a neamului.

Când veți merge la votare, puneți pecetea pe semnul partidului național-țărănesc: roata; votați roata, căci aceasta vă poartă toate greutatea și belșugul ogoarelor voastre.

Strigați din suflete: „Trăiască dreptatea! Trăiască partidul național-țărănesc și vrednicul ei conducător Iuliu Maniu!“

Toată țara e cu partidul național-țărănesc.

Aceasta a mărturit-o însuri I. C. Brătianu cu întreg partidul liberal, prin venirea lui acum la cârma țării.

După înlăturarea guvernului generalului Averescu, — care a voit să se folosească de boala Regelui spre a da peste cap toată orânduirea și să ajungă el singur stăpân al țării — trebuiau să se facă alegeri pentru a se vedea, că țara pe cine dorește la cârma ei. Regele a văzut, că nu e timpul potrivit să se facă alegeri sbuciumate cu frecări între partide, și în cari să se amestece poporul dela vot. De aceia după plecarea lui Averescu a încredințat pe Știrbei să formeze un guvern cu miștrii din toate partidele, cari să facă alegeri libere, ca apoi să vină la conducerea țării partidul care primește mai multe voturi.

Venirea guvernului Știrbei și alegerile libere au fost bine văzute, ba chiar dorite de partidul național țărănesc, căci conducătorii acestui partid — toți fii de țărani — știau, că dacă țărăni sunt lăsați să voteze după cum le spune mintea și imina lor, ei vor vota numai cu semnul **O** roata, și din urnele de vot va fi scos un guvern prezidat de Iuliu Maniu, și partidul liberal va fi înlăturat pentru totdeauna dela putere. Despre aceasta s'au convins I. C. Brătianu cu toți membrii partidului liberal, atunci când s'a fixat data alegerilor și au început a cutriera țara pentru a cere voturile țărănilor. În toate colțurile țării poporul nu voia să audă numai de semnul **O** roata și de Maniu președintele național țărăniștilor. Atunci liberalii văzând, că vor cădea în alegeri —

deși în guvernul Știrbei aveau mare cuscrenie, apoi cei mai mulți miniștri și toți prefectii — au răsturnat guvernul, ca ei singuri să facă alegeri ca să nu păfească rușine.

De aceea, prin venirea lui I. C. Brătianu la cârmă, acum în toiul alegerilor, s'a arătat că liberalii sunt slabi și se tem de votul țaranului, iar naționalistii sunt doriți de țară. Dacă liberalii sunt doriți de popor — dacă Brătianu s'a scoborât vreodată la popor — de ce se teme de alegeri libere, de ce nu lasă poporul să voteze cum vrea, fără să-l silească cu prefecti și jandarmi.

Brătianu nu se simte tare dacă nu are el puterea în alegeri. Liberalii cred, că dacă ei fac alegerile, poporul se va înfrica și nu va vota cu partidul național, al țaranilor. Dar se înșală, căci poporul nu se schimbă, și orice greutăți se vor pune, țaranul — care acum s'a deșteptat — le va învinge și va vota tot cu semnul **O** roata, și cu mai multă glorie va aduce la cârmă țării pe doritul lui Iuliu Maniu.

Țărani mănăți roata înainte și veți vedea, că va merge bine carul statului!

Alegători,

Vreți domnia legilor?

Vreți să aveți siguranța rodului muncii voastre?

Vreți pedepsirea jefuitoarelor banului public?

Vreți liniște în țară?

Votați lista partidului național-țărănesc

cu semnul **O** roata

Ce spune dl Iuliu Maniu

despre politica dlui Brătianu.

Liberalii vor duce țara în prăpastie.

Ce spuneți despre dl Brătianu ca prim-ministru?

Absolutismul monarhic s'a prefăcut într'o dictatură pe față. Dl Brătianu îngrozit de popularitatea partidului național-țărănesc și descurajat de curentul popular care se manifestă ca o forță formidabilă în jurul acestui partid, pentru a încunjuca căderea catastrofală în alegerile libere, conduse de un guvern neutru, a pus în acțiune toată influința sa și toate mijloacele sale cunoscute și lipsite de scrupule, pentru a înălțura guvernul electoral și a lua în mâna sa puterea de Stat înainte de alegeri.

Dl Brătianu a recunoscut prin această că nu poate să se supună judecării votului popular și considerându-se bătut dela început, a preferat răspunderea dictaturii fățișe.

Este aceasta o rușinoasă capitulare și un atentat temerar în contra celor mai fundamentale așezăminte ale vieții noastre de Stat.

— Pentru ce nu s'a putut face înțelegerea între partidul național-țărănesc și partidul liberal?

Pentru că dl Brătianu cerea liste comune. Ori noi nu puteam să ne prezintăm înaintea alegătorilor noștri pe aceeași listă cu hoții de urne din alegerile trecute și cu oamenii cari în Parlamentul trecut, au votat legile catastrofale, cari au adus anarhia în țară, mizeria și starea economică insuportabilă din provinciile unite, în special din Ardeal și Banat.

Ei trebuiau ca să se supună judecării publice liber exprimate

înainte de ce ar fi putut lucra împreună. Aceasta încerca s'o înconjure dl Brătianu, voind să transforme alegerile într'un simplu birou de înregistrare, în cele mai absurde și mai imorale tocmeli politice făcute în întuneric și peste capetele alegătorilor dar și pe pielea lor.

Dl Brătianu voia să țină Adunarea țării exclusiv în mâna sa, având nevoie bineînțeles de acoperirea ajutorului nostru. Și-a rezervat, pentru partidul său 220 de mandate, pentru fiecare din fripturistii liberali Lupu, Argetoianu, Stelian Popescu alte 30-40 de mandate, admițând pentru partidul național-țărănesc cel mult 110. Ceeace ar fi însemnat o capitulare din partea noastră în mâna oamenilor furturilor de urne și a spoliatorilor țării prin comercializările cunoscute. Având 71 de județe, ne-ar fi revenit în fiecare județ câte un deputat și cel mult doi în județele mai mari. De altă parte, păstrarea funcționarilor și prefectilor aserviți politicii liberale, cari au adus atâtea jale și nenorocire asupra acestei provincii, ar fi însemnat-o sinucidere, ar fi însemnat-o trădare de care partidul național-țărănesc nu este capabil.

— Este adevărat că dl Brătianu a cerut unor membri din partidul național-țărănesc să între în guvernul său?

Da. Dl Brătianu a cerut dlor Mihai Popovici, Gr. Iunian, Pan Halippa și Sever Dan să rămână în guvern. Dâșii fără nici o ezitare au refuzat nevoind să tradeze

partidul nostru care nu luptă pentru niște portofolii, ci pentru interesul obștesc al națiunii, vrednică de o mai bună soartă. Onoare lor. Pilda lor luminată va fi o nouă cimentare a solidarității partidului național-țărănesc, care va rămânea întreg, și de data acestui nou atentat îndreptat împotriva lui.

— Ce credeți despre rezultatul nouilor alegeri?

Nu am nici o îndoială că voinea solidară și clar manifestată deja până acum a cutropitoarei majorității a poporului va duce la biruința partidului nostru. Nu cred că dl Brătianu va putea repeta

abuzurile din alegerile precedente cari, de altfel, nu i-ar ajuta la nimic. Regimul dsale dictatoriale s'a născut mort, căci Regele însuși a ordonat alegeri libere și a cerut destindere între partide. Nu credem că în situația extrem de gravă în care se găsește țara, să se forțeze și să se falsifice voința populară și să se invenineze și mai mult raporturile, și de altfel foarte încordate, între partide.

Oricum va fi însă, vom lupta cu ultima energie împiedecând încercarea de a pune sub călcăi unei dictaturi spoliatoare (jefuitoare) o țară vrednică de a avea o soartă mai bună.

Lista

Partidului Național-Țărănesc.

La Cameră:

Semnul **O** roata.

Dr. Adrian Popescu,

Dr. Răchișan,

Dr. Ioan Vescan,

Dr. Ioan Pantea,

Dr. Alexandru Ceușianu,

Ioan Roman.

La Senat (Votul universal)

Dr. Ioan Vescan,

Dr. Ioan Pantea.

La consiliile comunale.

Dr. Adrian Popescu.

Votați listele cu semnul **O** roata

In loc de
alegeri libere . . .

Vom avea o luptă zbuciumată, dărză și vrednică de suferințele noastre. Toate desamăgirile și umilirile trecutului nu au putut să ne smulgă dela datoria noastră și avem încredere că poporul pentru drepturile căruia aducem toate jertfele, — ne va sprijini și de astă dată. —

Sprijin și încredere neclintită cerem dela alegătorii noștri. Legământul ce l'am luat în fața lor, de-a stărui cu toate puterile noastre pentru îmbunătățirea stărilor apăsătoare în cari ne aflăm, să le fie cheazășia, că în butul tuturor opintirilor vrăjmașe vom ști să ducem cumpăna dreptății la biruință.

Am fi dorit din tot sufletul nostru să avem alegeri libere. Să-și rostescă fiecare cuvântul său în pace, nesilit și neturburat de nimeni. Am fi vrut să cruțăm poporul și țara de siluirea votului universal și de moravurile destrăbălate din trecut.

Dăra de lumină întrezărită pentru o clipă a fost întunecată de netrebnicia acelora, cari și-au bătut joc pururea de drepturile obștești și mai ales de votul universal.

Înălțați porți de triumf și arborăți steaguri la porunca administrației și a jandarmilor, — dar nu Vă vindeți, celor cari vin cu surle și fâgăduieli pentru că este în paguba neamului întreg. Feriți în lături de amăgirile deșarte și de bani și beutură ce vins'ar îmbia.

Sufletul vostru cinstit să fie alături

de sufletul nostru. Nu arătați nimănui că inima voastră în a cui parte bate ci spovediți-vă credința atunci când vă dați votul. Nu vă temeți de nici o amenințare pentru că taina votului nimeni nu o poate să o pătrundă.

Alegători! Grijiiți cu sfințenie de cel mai scump drept al vostru, să puteți ajuta cu votul vostru biruința dreptății sub flamura căruia luptă partidul național-țărănesc.

Dr. Alexandru Ceușianu

In fața itărei liberale când o mână oligarhică de oameni pregătește hoțiile și abuzurile de mâine, politica partidului național-țărănesc, încheiată pe legalitate și cinste e singura politică mântuitoare, care va duce la izbânda finală.

De aceea dacă vreți o constituție care să nu fie numai literă moartă,

un regim de libertate și de adevărată democrație,

o politică națională de cinste, izvorită din adâncurile maselor populare votați roata **O, semnul electoral al partidului național-țărănesc.**